

L. Thorndike: A History of Magic and experimental Science. Vols. III i IV (Columbia University Press) New York, 1934. LAA/En4^e, XXVI+827 pàgs. i XVIII+767 pàgs.

Ventadesment els estudiosos de la història de la cultura científica medieval acaben de rebre amb l'obra que tenim el gust de regensionar, un magnífic plat de treball. El Prof. Lynn Thorndike, ja ben conegut pels seus dos primers volums sobre Història de la Magia i de la Ciència experimental fins al segle XIII, així com per la seva posterior publicació Science and Thought in the Fifteenth Century, acaba de donar a llum els altres dos volums de la seva ^{primera} gran obra, en els quals es continuen els estudis sobre la ciència natural i la magia als dos últims segles del Edat mitjana, i no pot donar-se cabal compte de la profunda derivació del pensament científic del Renaixement respecte del pensament medieval. No cal dir que en aquests dos volums podem seguir admirant els ^{altres} ~~meravellosos~~ dots de treball del Prof. Thorndike: el seu domini de la copiosa i intrincada bibliografia manuscrita d'aquests dos segles, la seva escrupolositat crítica, la seva exposició sobria i objectiva. Gràcies a la seva consulta, quasi constant, de les fonts manuscrites, ha pogut donar nova llum sobre personatges i problemes crítics, i oferir una visió ben original i hona insospitada de diverses figures científiques de l'alta Edat mitjana. al grat això, hem de dir que hauríem desitjat que el capítol o conclusió dedicada a donar una visió sintètica del desenvolupament i ritme de la cultura científica experimental, hagués estat més extens, i que hagués facilitat la formació d'un judici d'conjunt, ara ben difícil el través de la densitat crítica i bibliogràfica dels diferents capítols de l'obra, escrita a manera de monografies.

Hem veu com al grat les fulminacions de l'Església contra el culte de les ciències ocultes: magia, alquímia, etc., aquestes tingueren una vida puixant al llarg de l'Edat mitjana i s'agerranaren sovint amb l'astrologia, tinguda ja com a art més innocua que les anteriors. Per altra banda, els límits de la correcta experimental ciència no estaven encara ben definits i era ben difícil de saber quan acabava ella i començaven les seves derivacions: les pseudo-ciències. D'entre els nodrits capítols d'aquesta obra destaquem els referents a personatges de la nostra terra o relacionats amb ella. Així interessa sobremanera el capítol dedicat a l'estudi de les obres alquímiques atribuïdes a

l'autor
Arnau de Vilanova: si bé s'estudia en el vol. II l'activitat astrological, medica i magica del nostre Arnau de Vilanova, ha cregut escaient enquadrar la seva activitat alquímica, genuïna o be espuria, dintre dels segles XIV i XV, i una una s'estudien les obres alquímiques que li són atribuïdes, completant o rectificant l'estudi de l'Annuaire litteraire de la France.

54
Altre capítol interessant és el referent a les relacions entre Andalo di Negro i Probatius Judaeus, o sigui Don Profeit Tibbon de Montpeller. Aquí estem en el camp de l'Astrologia i de l'Astronomia, i l'autor intenta aclarir els problemes que es presenten entorn de les taules astronòmiques de Toledo, les taules Alfonsines, l'Almanac perpetuu de Don Profeit ^{Tibbon} i el comentari que en feu Andalo di Negro. En un estudi que tenim en premsa ~~creiem que podrem~~ ^{esperem poder} deixar ben establerta aquesta qüestió.

Molt recerxat és el capítol dedicat a la personalitat alquimista i visionaria del nostre fraenor Joan de Peratallada o de Rupescissa, ^{l'activitat} del qual ofereix un notable paral·lisme amb la de Arnau de Vilanova. S'estudien críticament els seus escrits alquímics singularment els De consideratione quintae essentiae i el Liber Lucis.

Gran interès ofereix també el llarg cap. XXXVIII - amb el qual comença el vol. IV - dedicat a l'estudi de la literatura alquímica atribuïda a Ramon Lull: l'autor analitza escrupolosament els ^{signes} caràcters d'autenticitat ^{od'inautenticitat} de la major part d'aquesta literatura, per a concloure en l'absència del seu caràcter apòcrif. També ens interessa notablement el capítol dedicat a Geronim Torrella i a l'estudi de la seva ^{cartològica} celebre obra Opus praeclarum de imaginibus astrologicis, dedicada al rei Ferran II d'Aragó.

A cada un dels dos volums segueixen llargs apèndixs, de caràcter documental i bibliogràfic, un índex general, un altre de manuscrits i un altre d'incipits: J.M.V.